

ПРОЯВИ ДОЛАРИЗАЦІЇ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Прийменко Д. Ю.

Науковий керівник: к.е.н., Євченко Н. Г.

ДВНЗ «УАБС НБУ»

Неефективне виконання грошовою одиницею країни функцій грошей призводить до паралельного обігу іноземної валюти і виникнення явища доларизації. Окремі аспекти доларизації розглянуті у працях Т. Ковальчука, С. Семенова, О. Береславської, С. Мойсєєва, Є. Берга та інших. У полі зору названих авторів різні аспекти цієї складної проблеми.

Доларизація – економічне явище, суть якого полягає у витісненні національної грошової одиниці стабільнішою іноземною валютою. В економічній теорії виділяють три види доларизації: офіційна (повна) доларизація, напівофіційна доларизація та неофіційна доларизація.

Розглянемо існуючі методики оцінки рівня доларизації економіки:

1. методика, запропонована МВФ, відображає найбільш загальний рівень доларизації та обчислюється як відношення обсягу депозитів в іноземній валюті до грошової маси (М3). Граничне значення 30%;

2. методика, запропонована Александровим В. та Задорожним Г., згідно якої рівень доларизації розраховується як відношення обсягу депозитів в іноземній валюті до грошової маси М2 [2]. Граничне значення 10%;

3. рівень депозитної доларизації, який розраховується як відношення обсягу депозитів у іноземній валюті до загальної суми депозитів [1].

Розрахунки, проведені за даними НБУ [2] за період 2007 – 2011 рр., засвідчили, що рівень доларизації за методиками 1 та 2 є майже однаковим і станом на кінець 2011 р. складає 30,35% і 30,51% відповідно (рисунок 1).

Рівень доларизації, розрахований за методикою МВФ, в деяких роках перевищує значення в 30%, тому Україну можна віднести до країн з високим ступенем доларизації економіки.

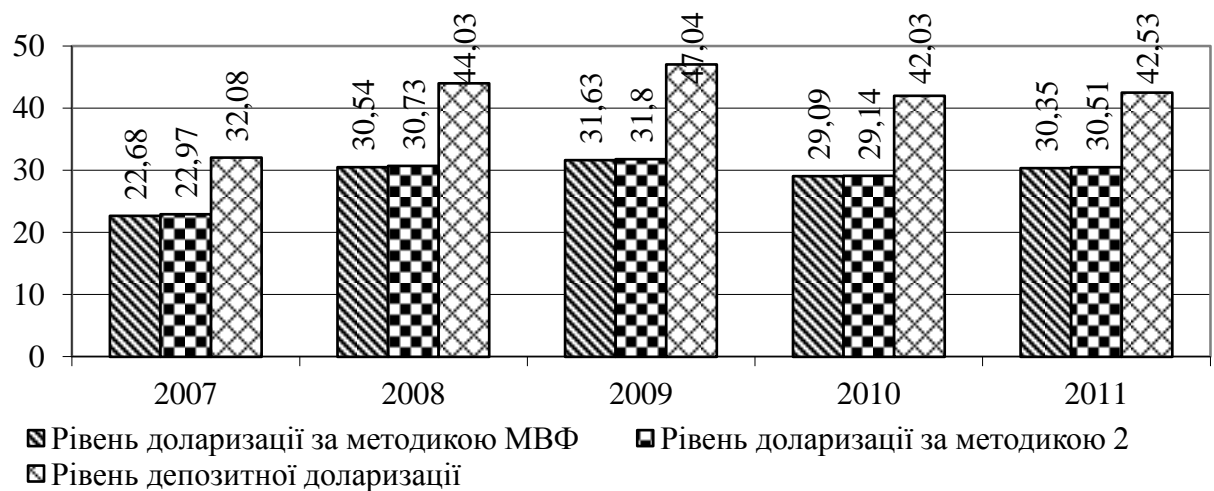

Рисунок 1 – Динаміка рівня доларизації економіки України протягом 2007-2011 рр., %

За методикою Александрова В. та Задорожного Г. рівень доларизації української економіки більший в 3 рази за нормативне значення. Найбільшим є рівень депозитної доларизації – 42,53%.

Крім того, Україна належить до тих країн, де неофіційна доларизація набула значного поширення. Українська гривня частково витісняється з внутрішнього ринку, а у виконанні функцій грошей, поряд із нею бере участь іноземна валюта – долар США і рідше, проте з тенденцією до зростання. За оцінками економістів рівень неофіційної доларизації більший в 1,5 рази за показник офіційної доларизації.

Проведене дослідження свідчить, що доларизація підвищується у періоди нестабільності та прояву кризових явищ, що викликає недовіру населення до національної грошової одиниці.

Список використаних джерел

1. Марчук, В. П., Фінансова доларизація в Україні та шляхи її зниження [Електронний ресурс]. / Репозитарій УАБС НБУ. – Режим доступу: <http://dspace.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/521/1/6.pdf>
2. Статистичний бюлетень (електронне видання) [Електронний ресурс] . / НБУ. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=71195